

SEVILLA
HABEME AJAJA

Giovanni Paisiello

SEVILLA HABEMEAJAJA

Koomiline ooper kahes vaatuses ühe vaheajaga

Giuseppe Petrosellini libreto
Pierre-Augustin Beaumarchais' samanimelise näidendi järgi

Tõlkinud VÄINO KARO

ANDREI PETRENKO seade keelpillikvartetile

Esiendus 31. märtsil 1994

Lavastaja
TIINA FALCK (Soome)
Muusikajuht
ANDREI PETRENKO (St. Peterburg)
Kunstnik
MARI ANN AHAS
Kontsertmeistrid
ÜLLE REBANE
MARI-ANN ALJASTE
Lavastaja aasistent
VÄINO KARO
Osades:
Rosina
ANU KAAL ✓
KAI PARMAS
Almaviva
VÄINO KARO ✓
OLEV SÕERUMÄE
Figaro
MATI VAIKMAA
Bartolo
MART LAUR
Basilio
AIN ORAV
Notar
PRIIT KRUSEMENT
Alkaad
MART MADISTE
Keelpillikvartett koosseisus:
KÄTLIN SAAR (I viiul)
KIRTI KAI LOORAND (II viiul)
TOOMAS TOROP (vioola)
PÄRT TARVAS (tšello)

SISU

I pilt

Figaro, Sevilla habemeajaja kohtab ootamatult oma endist isandat krahv Almavivat, kes on riietunud vaeseks üliõpilaseks Lindoroks, et võita kohaliku kaunitari Rosina südant. Figaro lubab krahvi aidata. Rosina on varakas orb, kes tahab kasuisa, doktor Bartolo valitsuse alt välja saada. Figaro, kes on ka Bartolo majas habemeajaja, soovib Almavival tungida doktori majja purjus sõdurina. Küllap siis on võimalus ka Rosinaga rääkida!

II pilt

Rosina kirjutas Lindorole kirja. Figaro räägib neiu Almaviva armastusest tema vastu. Rosina on armunud Lindorosse, kuid Bartolo on otsustanud temaga abielluda. Rosina muusikaõpetajalt Don Basiliolt saab doktor teada, et Sevilas viibib *incognito* krahv Almaviva. Basilio soovib laimujutuga rivaal kõrveldada.

Saabub purjus sõdur. Tal on majutusorder ja ta loodab Bartolo majja korteri saada. Ent doktoril on order, mis ta "külalisest" vabastab.

III pilt

Lindoro-Almaviva saabub seekord Bartolo majja muusikaõpetajana - Basilio olevat haige. Et tõendada oma ustavust Bartolole, annab krahv talle Rosina kirja. Kõik sujub hästi, kuni saabub Basilio. Rahakott teeb talle selgeks, et ta on tõesti haige. Kuid noored reedavad end ja Bartolo lööb Almaviva ja Figaro majast välja.

IV pilt

Bartolo annab Rosinale krahvi käest saadud kirja, et saada selle pettusega Rosina endale. Rosina lähebki liimile ja võtab krahvi ning Figaro sapiselt vastu. Kuni selgitusteni: neiu ees seisab krahv Almaviva, mitte Lindoro. Basilio toob notari õigel ajal kohale, et noored paari panna. Bartolo plaane ei päästa ka seadusevõimu vahelesegamine.

Lavastaja **TIINA FALCK**

Lõpetas 1985. a. Sibeliuse-Gümnaasiumi, töötas aastatel 1985-1987 Sibeliuse-Akadeemia ooperistuudios ja 1987-1988 Soome Rahvusooperis lavastaja assistendina ("Simone Boccanegra", lavastaja Jussi Tapola). 1986. aastast on olnud lavastaja assistent Savonlinnas ("Võlulflööt", lav. August Everding; "Lendav Hollandlane", lav. Ilkka Bäckman; "Aida", lav. Andreas Miko). Õppinud 1987-1988 Leningradi teatriinstituudis, 1988-1993 Peterburi konservatooriumis Stanislav Gaudinski klassis. Diplomitööks oli Gounod' "Faust" Pori ooperiühistus (esietendus 10. II 1993). On lavastanud Mozart i "Figaro pulma" Tampere konservatooriumis (esietendus 31. XI 1993).

Muusikajuht **ANDREI PETRENKO**

sündis, kasvas, õppis, abiellus ja elab St. Peterburgis. Töötab St. Peterburgi konservatooriumis dirigeerimise õppejõuna. On juhatanud Peterburi Muusikalise Komöödia teatris koomilisi oopereid ja operette - kokku ca 10. Mõõdunud aastal tõi ta muusikajuhina Poris lavale Gounod' ooperi "Faust". Gastroleerinud palju sümfooniaorkestri dirigendina.

Kunstnik **MARI ANN AHAS**

on õppinud Tartu Kunstikoolis, Tallinna Kunstiülikoolis (lõpetas 1990). Estonia Teatris kujundanud Talveaia etendused "Sinna ja tagasi" (lav. Arne Mikk) ja "Laanelill" (lav. Ants Matiisen), loonud muusikali "Can-can" kostüümid. Esimene suurem töö oli II kursuse üliõpilasena kujundus lavastusele "Uka-uka" (Merle Karusoo).

Lavastusala juhataja **JAAN MIKKEL**

Dekoratsiooniala juhataja **KÜLLI ROOT**

Dekoratsioonid maalinud **KAJA KESLER**

Kostüümide valmistamist juhendanud **LIIS SOODE**

Valgus **INDREK KRIST**

Jumestusala juhataja **ANNE KASTEHEIN**

Rekvisiidiala juhataja **KARIN LINDMAA**

Lavameister **KOIT ANNUS**

Giovanni Gregorio Cotaldo Paisiello (ka Paesiello)

sündis 9. mail 1740 Tarantos. Muusikalise alghariduse sai Taranto jesuiitide koolis. Aastatel 1754-1763 õppis Naapoli konservatooriumis. 1764. aastal lavastati Naapolis tema esimene ooper "Il Ciarlone", mille edu oli märkimisväärne ja mille tulemusena Paisiello otsustaski pühenduda ooperi zanrile. Alates 1766. a. elas Naapolis, selle linnaga ongi ta elu ja töö põhiliselt seotud. Aastatel 1776-1784 töötas Peterburis õukonnaheliloojana. Tema ooperidebüüt toimus siin 1777. a. ja ooperiks oli "Nitteti" kuulsas Metsastasio libretole. Venemaal kirjutas ta üldse kümme ooperit, nende hulgas siis ka "Sevilla habemeajaja". Tema ooperiga "Kuu maailm" avati 1783. a. Peterburi Kammerteater. Arvukalt kirjutas ta ka instrumentaalmuusikat.

Naasnud Itaaliasse, määrati Paisiello Naapoli kuningliku õukonna kapellmeistriks ja heliloojaks. Kui Bourbonid tulid taas võimule, tagandati ta sellelt kohalt. Aastatel 1802-1803 juhatas Paisiello Pariisis Napoleon I isiklikku kapelli. Kuid 1803. a. Pariisis etendunud ooperil "Proserpina" polnud edu. 1808. aastal loobus Paisiello loomingulisest tööst. Ta suri 5. juunil 1816 Naapolis.

Paisiellot peetakse naapoli ooperikoolkonna suurimaks esindajaka. Ta on loonud 100 ooperi ringis, parimad neist on buffo-ooperid.

"Sevilla habemeajaja"

Paisiello "Sevilla habemeajaja" esietendus Peterburis 26. septembril 1782. Libreto on vaba töötlus Beaumarchais' näidendi "Sevilla habemeajaja" järgi. Muide, Beaumarchais' triloogia teine näidend, "Figaro pulm" sai ooperiks neli aastat hiljem - 1786, autor muidugi W. A. Mozart. Beaumarchais' näidendit mängiti Peterburis 1780. a. ja sealt pärines ka Paisiello idee ooper kirjutada.

Esietendusel esinesid itaalia lauljad: Anna Davia de Bernucci - Rosina, Guglielmo Jermolli - Almaviva, G. B. Brocchi - Figaro jt.

Pärast esietendust vallutas Paisiello ooper maailma paljud lavad: Naapoli, Veneetsia, Viin, Amsterdam, London, Madriid. 1783. a. saabus edu Viinis (ajavahemikul 1783-1804 mängiti seda tervelt 100 korda). 1789. a. kirjutas Mozart sellele ooperile ühe aaria juurde, kuid kahjuks seda lavastuses ei kasutatud.

Paisiello ooperi populaarsus oli üks põhjusi, miks Rossini "Sevilla habemeajaja" oma esietendusel 20. veebruaril 1816 vilekooriga vastu võeti.